EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 20.10.2004
KOM(2004) 698 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Terrori-iskujen ehkäiseminen, niihin varautuminen ja niihin reagoiminen

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto 3

2. Kansalaisyhteiskunta ja terrorismin torjunta 3

2.1. Perusoikeuksien puolustaminen väkivaltaiselta radikalisoitumiselta 4

2.2. Julkisen ja yksityisen sektorin turvallisuuskysymyksiä koskeva vuoropuhelu 4

2.3. Terrorismin uhrit 4

2.4. Maaliskuun 11. päivän julistaminen vapauden turvaamista koskevan demokraattisen kansalaiskeskustelun päiväksi 5

3. Yhdennetty lähestymistapa terrori-iskujen ehkäisemiseen, niihin varautumiseen ja niihin reagoimiseen yhteisön piirissä 5

3.1. Yhteisön politiikka terrorismin torjunnassa 5

3.2. Yhteistyö ulkosuhteiden alalla 6

3.3. Eurooppalaisten ja kansallisten järjestelmien yhdistäminen 7

3.4. Yleisötiedotuksesta vastaavat viranomaiset 7

3.5. Yhteydet lainvalvontaviranomaisiin 8

3.6. Ensisijainen tavoite: turvallisuustutkimus 8

3.7. Yksityisen sektorin asema 9

3.8. Räjähteet 9

1. JOHDANTO

Madridissa 11. maaliskuuta 2004 tapahtuneiden, koko Euroopan unionia järkyttäneiden terrori-iskujen jälkeen Eurooppa-neuvosto sopi strategisista tavoitteista[1], jotka ovat sittemmin ohjanneet terrorismin torjumista unionissa.

Kesäkuun 18. päivänä 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto[2] vahvisti *Euroopan unionin tarkistetun terrorismin torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman.* Terrori-iskujen ehkäiseminen, niihin varautuminen ja niihin reagoiminen tehokkaasti unionissa ovat toimintasuunnitelmassa mainittujen useiden laaja-alaisten toimenpiteiden ja toimien kattavia tavoitteita. Komissio on osallistunut merkittävästi toimintasuunnitelman laatimiseen[3]. Mainitussa kokouksessa Eurooppa-neuvosto määritti useita ensisijaisia tavoitteita, joihin olisi pyrittävä ennen vuoden 2004 loppua, kuten terrori-iskujen ehkäiseminen, niiden seurauksien käsitteleminen, kriittisen infrastruktuurin suojeleminen ja terrorismin rahoittamisen estäminen.

Tässä tiedonannossa ja kolmessa muussa erillisessä tiedonannossa[4], jotka komissio hyväksyi samanaikaisesti, vastataan kussakin yhteen näistä Eurooppa-neuvoston kehotuksista ja pyritään valmistautumaan yhdessä neuvoston kanssa 17. joulukuuta 2004 pidettävään Eurooppa-neuvoston kokoukseen.

2. KANSALAISYHTEISKUNTA JA TERRORISMIN TORJUNTA

Oikeus elämään, vapauteen ja turvallisuuteen[5] ovat tärkeimpiä ihmisoikeuksia[6]. Terrorismi uhkaa niitä kaikkia. Näiden oikeuksien säilyttäminen on perustavaa laatua oleva tehtävä, joka edellyttää kaikkien yhteiskunnallisten toimijoiden osallistumista demokratioissamme. Näin ollen ei riitä, että eurooppalaiset politiikat ovat keskenään yhdenmukaisia, niiden on oltava myös osallisuutta edistäviä eli parlamentit, talouden toimijat, valtiosta riippumattomat järjestöt ja kaikki Euroopan kansalaiset on saatava osallistumaan niihin.

Elämän, turvallisuuden ja vapauden suojeleminen edellyttää nykyisin uusia ratkaisuja, keinoja ja lähestymistapoja. Jos halutaan estää terroristeja käyttämästä vapautta itse vapautta vastaan, koko yhteiskunnan on osallistuttava uusien välineiden ja uusien valvontakeinojen määrittämiseen ja kehittämiseen: tarvitaan yhä tehokkaampia välineitä maailmanlaajuisen terrorismin torjumiseksi ja uusia tehokkaita valvontavälineitä tasapainon säilyttämiseksi

---

1 Euroopan neuvoston julkilausuma terrorismin torjunnasta, 25.3.2004, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/fi/ec/79647.pdf

2 Brysselissä 17. ja 18. kesäkuuta 2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmät 10679/2/04 REV 2, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/fi/ec/81748.pdf

3 Komission valmisteluasiakirja "Compendium Counter-Terrorist Actions: Contribution of the Commission Services", SEC (2004) 669, 25.5.2004.

4 Komission tiedonanto "terrorismin rahoituksen ehkäisemisestä ja estämisestä" [KOM (2004) 700], "Terrorismin torjuntavalmius ja seurausten hallinta" [KOM (2004) 701], ja "Kriittisen infrastruktuurin suojelu terrorismin torjunnassa" [KOM (2004) 702].

5 Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 3. artikla: "Kullakin yksilöllä on oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen."

6 Katso Euroopan unionin perusoikeuskirjan 2 artiklan 1 kohta: "Jokaisella on oikeus elämään." ja 6 artikla: "Jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen." http://www.europarl.eu.int/charter/pdf/text_fi.pdf

kollektiivisen turvallisuuden ja yksilön vapauden välillä. Turvallisuustavoitteiden on joka tapauksessa oltava yhteensopivat perusvapauksien periaatteiden sekä vapaata yrittäjyyttä ja kaupankäyntiä koskevien kansainvälisten sääntöjen kanssa. Turvallisuustarkoituksissa kerättyjen henkilöitä koskevien ja kaupallisten tietojen luottamuksellisuus on ehdottomasti taattava EU:ssa. Myös EU:n kauppakumppaneiden on taattava näiden tietojen luottamuksellisuus.

2.1. Perusoikeuksien puolustaminen väkivaltaiselta radikalisoitumiselta

Yhteiskuntiemme väkivaltaisen radikalisoitumisen vastustamisen ja terroristien värväämistä helpottavien tekijöiden poistamisen on oltava ensisijaisia tavoitteita terrorismin ehkäisystrategiassa. Komissio aikoo antaa tähän panoksensa neuvostossa vuonna 2005 hyödyntämällä muun muassa Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen sekä asiantuntijoiden ja tutkijoiden asiantuntemusta. Se pyrkii sekä määrittämään, missä eurooppalaisilla politiikoilla ja välineillä voidaan ehkäistä väkivaltaista radikalisoitumista, että tutkimaan, miten voidaan parhaiten suojella Euroopan unionin perustuslaissa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia niihin miltä tahansa taholta kohdistuvalta väkivallalta ja terrorilta.

2.2. Julkisen ja yksityisen sektorin turvallisuuskysymyksiä koskeva vuoropuhelu

Komissio katsoo, että on tarpeen käynnistää julkisen ja yksityisen sektorin välinen vuoropuhelu turvallisuuskysymyksistä eurooppalaisten, kansallisten, alakohtaisten ja muiden asianomaisten organisaatioiden edustajien kesken, sillä yksityisellä sektorilla on merkittävä asema terrori-iskujen ehkäisemisessä, niihin varautumisessa ja niihin reagoimisessa, kuten todetaan myös muissa kolmessa tiedonannossa, jotka ovat osa Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2004 pidettävän kokouksen valmisteluja. Vuoropuhelun pohjana olisi oltava alalla aikaisemmin tehty työ ja voimassa olevat kumppanuudet, erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön luominen järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Tarkoituksena ei ole perustaa uusia rakenteita vaan pikemminkin antaa molemmille puolille mahdollisuus osallistua hedelmälliseen vuoropuheluun siitä, miten Euroopan turvallisuustarpeet ja tarve turvata tavaroiden ja palveluiden liikkuvuus Euroopassa voidaan saattaa keskenään tasapainoon kunnioittaen samalla turvallisuustarkoituksissa kerättyjen henkilöitä koskevien ja kaupallisten tietojen luottamuksellisuutta ja suhteuttaen ehdotettujen toimenpiteiden piiriin kuuluviin yrityksiin ja teollisuuslaitoksiin kohdistuvat vaikutukset turvallisuusriskien vähentämiseen.

2.3. Terrorismin uhrit

Uhrien ja heidän perheidensä tukemisen sekä kuntouttamisen on oltava kiinteä osa terrori-iskuihin reagoimista yhteisvastuullisuuteen sitoutuneessa yhteiskunnassa. Maaliskuun 25. päivänä kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota *"varmistamaan terrorismin uhrien auttamiseen vuoden 2004 talousarviosta käytettävissä olevien varojen jakamisen kiireellisesti"*.

Komissiolla on työn alla useita tähän liittyviä toimia ja se toteuttaa parlamentin hyväksymää kokeiluhanketta sellaisten hankkeiden rahoittamiseksi, joiden tavoitteena on auttaa uhreja toipumaan ja lisätä yleisön tietoisuutta terroriuhasta.

Lisäksi olisi luotava mekanismi, jonka avulla äärimmäisiä vahinkoja aiheuttavasta tapahtumasta, kuten New Yorkissa World Trade Centeriin kohdistuneista iskuista, johtuva

taloudellinen rasitus voidaan jakaa koko Euroopan unionin kesken. Yhteisvastuullisuuden ansiosta kukin jäsenvaltio selviytyy helpommin tällaisten valtavien iskujen jälkivaikutuksista. Komissio tarkastelee tällaista mekanismia koskevia eri vaihtoehtoja ja pyrkii tekemään sitä koskevan ehdotuksen vuoden 2005 puolivälin paikkeilla.

2.4. Maaliskuun 11. päivän julistaminen vapauden turvaamista koskevan demokraattisen kansalaiskeskustelun päiväksi

Komissio aikoo kunnioittaa 11. maaliskuuta 2004 tapahtuneiden järkyttävien terrori-iskujen uhrien muistoa osallistumalla ensimmäisenä eurooppalaisena terrorismin uhrien muistopäivänä järjestettäviin seremonioihin 11. maaliskuuta 2005. Komissio katsoo, että se voi osallistua tähän parhaiten julistamalla kyseisen päivän vapauden turvaamista koskevan demokraattisen kansalaiskeskustelun päiväksi. Maaliskuun 11. päivän jälkeen miljoonat Euroopan kansalaiset osoittivat yhteisvastuullisuutta, sitoutumista, rohkeutta ja luottamusta kansallisiin ja eurooppalaisiin instituutioihin kaikissa jäsenvaltioissa. Unionin on kunnioitettava tätä demokraattista kypsyyttä ja osallistuttava valistuneeseen keskusteluun siitä herkästä tasapainosta, joka on löydettävä, jos halutaan, että Eurooppa rinnastetaan korkeimpaan mahdolliseen yleiseen turvallisuuteen sekä Euroopalle luonteenomaisen vapauden ja takeiden suojaamiseen. Komissio haluaa osallistua yhteistyössä neuvoston kanssa Euroopan parlamentille, jäsenvaltioiden ja muiden maiden parlamenteille sekä yleensä Euroopan kansalaisille osoitettavan muistokertomuksen laatimiseen. Kertomuksessa kuvataan EU:n 11. maaliskuuta 2004 ja 11. maaliskuuta 2005 välisenä aikana toteuttamia toimenpiteitä ja sitä, miten niiden täytäntöönpanossa on edistytty EU:ssa ja jäsenvaltioissa, sekä edessä olevia haasteita. Terrorismin uhrien muistolle omistetun kertomuksen esipuheen voisi laatia Eurooppa-neuvosto.

3. YHDENNETTY LÄHESTYMISTAPA TERRORI-ISKUJEN EHKÄISEMISEEN, NIIHIN VARAUTUMISEEN JA NIIHIN REAGOIMISEEN YHTEISÖN PIIRISSÄ

3.1. Yhteisön politiikka terrorismin torjunnassa

Kesäkuun 18. päivänä 2004 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa korostettiin yhdennetyn lähestymistavan merkitystä terrorismin torjunnassa sekä Euroopan unionin laaja-alaisten välineiden hyödyntämisen tärkeyttä. Komissio yhtyy täysin tähän näkemykseen, jota se noudattaa myös omassa työssään.

Perustuslakiluonnoksessa luovutaan kolmannesta pilarista ja muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta yhdennetään oikeus- ja sisäasiat muihin unionin politiikkoihin. Komissiolla on huomattava kokemus ensimmäiseen pilariin kuuluvista aloista, joilla tehtävään työhön kesäkuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto on pyytänyt sitä osallistumaan. Tämä edistää toiminnan jatkuvuutta aloilla, joilla komissio haluaa perustuslain voimaantulon jälkeen toimia perinteiseen tapaansa valmistelemalla politiikkoja ja seuraamalla niiden täytäntöönpanoa. Komissio katsoo, että terrorismin torjunnassa voidaan toimia johdonmukaisesti ja tehokkaasti ainoastaan, jos poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö otetaan nykyistä paremmin huomioon kaikkien politiikkojen yhteydessä (valtavirtaistaminen).

Kussakin muussa kolmessa tiedonannossa käsitellään tapoja, joilla komissio voisi sekä nykyisten että eräissä tapauksissa uusien välineiden avulla parantaa terrori-iskujen ehkäisemistä, niihin varautumista ja niihin reagoimista Euroopassa, kullakin alalla eli terrorismin rahoittamisen estämisessä, terrorismin ehkäisemisen ja sen seurausten hallinnan

alalla sekä kriittisen infrastruktuurin suojelemisessa terrorismin torjunnassa. Tiedonannoissa myös korostetaan useiden sellaisten kattavien vaatimusten merkitystä, joissa hyödynnetään yhteisön poliitiikkojen laajaan kirjoon kuuluvia välineitä ja keinoja.

Seuraavat toimet kuvaavat turvallisuustavoitteiden valtavirtaistamista yhteisön eri politiikkoihin terrori-iskujen ehkäisemistä, niihin varautumista ja niihin reagoimista varten. Kyseessä ei ole kattava luettelo kaikista politiikan aloista, joilla komissio parhaillaan toimii suoraan terrorismin torjuntaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanemiseksi. Tällainen luettelo ja luettelo kaikista muista politiikan aloista, joilla komissio toimii 25. maaliskuuta kokoontuneen Eurooppa-neuvoston asettamien strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi, kattaisi monia muita hyvin erilaisia aloja liikenteestä energiaan ja avaruuteen.

3.2. Yhteistyö ulkosuhteiden alalla

Eurooppa-neuvosto painotti 18. kesäkuuta pidetyssä kokouksessa *"tarvetta varmistaa, että terrorismin torjunnasta tehdään osa EU:n ulkosuhdepolitiikkaa ja pyytää, että joulukuun Eurooppa-neuvostolle tehtäisiin konkreettisia ehdotuksia siitä, miten tämä toteutettaisiin tehokkaimmin"*.

Komissio laatii yhdessä neuvoston kanssa selvityksen Eurooppa-neuvostolle siitä, kuinka terrorismin torjunta voidaan sisällyttää EU:n ulkosuhdepolitiikan eri osa-alueisiin. Ensinnäkin komission yksiköt ovat laatineet epävirallisen asiakirjan "The Commission's Counter-Terrorism Technical Assistance Strategy".

Kyseisessä asiakirjassa esitetään strategiset poliittiset perustelut sille, että kehitetään komission osallistumista koko EU:n kattavaan lähestymistapaan terrorismin torjunta-avun antamiseksi kolmansille maille ja alueille. Tämä strategia perustuu seuraaviin seikkoihin: EU:n avun tulisi nojautua jo vireillä oleviin yhteistyö- ja avunantomenetelmiin vastaanottavien maiden kanssa. Avussa olisi keskityttävä aloihin, joilla EU:lla on suhteellista etua sekä maantieteellisesti, jolloin korostetaan erityisesti laajempaa Eurooppaa ja naapuruutta, että alakohtaisesti niin, että annetaan pitkäaikaista apua instituutioiden kehittämiseen, mikä on tarpeen kestävien tulosten varmistamiseksi, ja katetaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1373 ensisijaiset tavoitteet, kuten poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö, rahoituslainsäädäntö ja käytäntö sekä rajavalvonta.

Komissio kehittää edelleen kaikkia liikenteeseen ja energian huoltovarmuuteen liittyviä näkökohtia terrorismin torjunnan yhteydessä, mukaan lukien ulkoista apua koskeva ohjelmatyö ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa. Infrastruktuurin ja menettelytapojen turvallisuuden on oltava mahdollisimman korkea Euroopan unionin naapurimaissa ja niissä kolmansissa maissa, joiden kanssa unionilla on pysyvät kauppasuhteet. Sen olisi ainakin vastattava kansainvälisesti asetettuja standardeja.

Tuonnin, tavaroiden tai henkilöiden uudelleentarkastusten välttämiseksi maahantulon tai kauttakulun yhteydessä komission olisi nevoteltava yhteisesti sovittujen kansainvälisten toimenpiteiden täytäntöönpanoon liittyviä vastavuoroista tunnustamista koskevia sopimuksia ja laadittava niitä koskevat luonnokset sekä esitettävä ne jäsenvaltioiden hyväksyttäväksi. Tällaisille järjestelyille olisi suoritettava säännöllisesti vertaisarviointi.

Komissio panostaa myös muilla tavoin EU:n muihin toimiin terrorismin torjunnan sisällyttämiseksi ulkosuhteisiin, kuten kehittämällä kulttuurista vuoropuhelua islamilaisen

maailman kanssa sekä pyrkimällä vaikuttamaan terrorismin perimmäisiin syihin ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin välisiin yhteyksiin.

Lisäksi neuvoston kanssa parhaillaan toteutettavalla yhteistyöllä on merkittäviä yhteyksiä joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseen, muun muassa kaksikäyttötuotteisiin ja vientirajoituksiin liittyviin toimenpiteisiin.

On myös syytä huomata, että tällaiset liitännäisalat ovat tärkeä osa monenvälisiä ja kahdenvälisiä yhteistyöohjelmia, joissa komissio on mukana.

3.3. Eurooppalaisten ja kansallisten järjestelmien yhdistäminen

Voidakseen varmistaa kansalaistensa mahdollisimman korkean turvallisuuden Euroopan on voitava hyödyntää parhaita tietoja ja parasta asiantuntemusta niiden lähteestä riippumatta.

Komissio on kehittänyt useita nopeita hälytysjärjestelmiä ja väestönsuojelujärjestelmän, joiden avulla voidaan osoittaa konkreettista, koordinoitua ja tehokasta yhteisvastuullisuutta eri tilanteissa, myös terrorismin aiheuttamissa hätätilanteissa. Komission turvallisuustoimen linjan toimisto päivystää ympärivuorokautisesti. Se toimii useimpien hälytysjärjestelmien yhteyskeskuksena. Lisäksi eri palveluilla on johto- ja kriisikeskuksia, joiden toiminta käynnistyy hälytyksen tapahduttua ja jotka ovat yhteydessä vastaaviin keskuksiin kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Komissio harkitsee parhaillaan sellaisen keskusrakenteen luomista, joka yhdistäisi asianmukaisesti kaikki alajärjestelmät ja joka toimisi kriisitapauksissa kaiken asiaan vaikuttavan tiedon ja asiantuntemuksen kokoavien yhteisten ryhmien isäntärakenteena.

Vastaavaa lujittamis- ja integraatiokehitystä on toteutettava koko unionin tasolla ja itse asiassa näin tehdäänkin terrorismin rahoittamisen estämisessä. Esimerkkinä voidaan mainita menettely, jossa lainvalvontaviranomaiset ja tiedustelupalvelut saavat tosiaikaista tietoa rahoituslaitosten aihe- ja liiketoimikohtaisista tietokannoista.

Toimitusketjun turvallisuuden varmistamiseksi komissio on jättänyt neuvoston ja parlamentin käsiteltäväksi ehdotuksen, jonka tavoitteena on paremman varoitusjärjestelmän luominen tavaroiden kauppaa varten, jotta kaikkia epäilyttäviä liikkeitä voitaisiin valvoa paremmin tavallista kaupankäyntiä estämättä.

3.4. Yleisötiedotuksesta vastaavat viranomaiset

Viranomaisten keskinäinen viestintä on ratkaisevaa terrori-iskun tai vastaavan hätätilan yhteydessä, mutta myös hyvä yleisötiedotus saattaa olla aivan yhtä ratkaisevaa. Kuten Italiassa sattuneen sähkökatkon yhteydessä kävi ilmi, kyvyttömyys tiedottaa tilanteesta riittävästi yleisölle saattaa johtaa levottomuuksiin ja jopa joukkohysteriaan. Vastaavasti kyvyttömyys ottaa vastaan tärkeitä signaaleja yleisöltä saattaa aiheuttaa onnettomuuksia, jotka olisi muutoin voitu estää tai joita olisi voitu lievittää.

Hyvä viestintä yleisön kanssa edellyttää moderneja huipputason viestintä- ja tietojenkäsittelyjärjestelmiä ja -menettelyjä, jotka mukautetaan uuteen uhkaympäristöön. Tehokkaiden viestintä- ja tietojärjestelmien avulla voidaan havaita tapahtuma varhain, suorittaa nopea analyysi ja varoittaa väestöä kohdealueilla. Sen vuoksi ne ovat keskeisiä välineitä kaikkien mahdollisten uhkien tai hyökkäysten ehkäisemisessä ja niiden seurausten lievittämisessä. Useissa jäsenvaltiossa testataan parhaillaan yleisiä varoitusjärjestelmiä, minkä

lisäksi uusia teknisiä mahdollisuuksia, kuten solulähetykset (GSM cell broadcasts), joko testataan tai jo käytetään.

Uusi maailmanlaajuinen turvallisuusympäristö ja nopea teknologian kehitys aiheuttavat suuria uusia haasteita yleiselle turvallisuudelle ja hätäviestintäjärjestelmille. Komissio työskentelee parhaillaan yleisen turvallisuuden ja hätäviestintäjärjestelmien alalla toimivien virkamiesten muodostaman käyttäjäfoorumin perustamiseksi. Foorumi helpottaa jatkuvaa vuoropuhelua hätäpalveluoperaattoreiden ja hätätapausten käsittelyä koskevista yhteentoimivista järjestelmistä vastaavien viranomaisten välillä sekä edistää uudenlaisten yleisten varoitusjärjestelmien ja -menettelyjen kehittämistä.

3.5. Yhteydet lainvalvontaviranomaisiin

Toinen vaatimus liittyy lainvalvontaviranomaisten ja sisäistä turvallisuutta valvovien viranomaisten osallistumiseen. Nämä viranomaiset saattavat joutua osallistumaan toimintaan kaikilla mainituilla aloilla. Niiden asema on ratkaiseva terrorismin rahoituksen estämisessä, erittäin suositeltava haavoittuvuusarviointien ja kriittisen infrastruktuurin suojelemisvaatimusten laatimisessa sekä vaihtelevassa määrin välttämätön terrori-iskuihin reagoimisessa.

Hälytysten siirtämistä yhteisön järjestelmien sekä jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ja sisäistä turvallisuutta valvovien viranomaisten välillä voidaan kuitenkin parantaa ja komission mielestä sitä tulisikin parantaa huomattavasti. Näiden viranomaisten olisi voitava vastaanottaa eri eurooppalaisten järjestelmien kautta tulevat hälytykset sekä myös toimittaa tarvittavia lisätietoja. Komissio uskoo, että Europolin olisi isännöitävä lainvalvontaviranomaisten hälytysmekanismia (EU:n lainvalvontaviranomaisten verkosto eli Law Enforcement Network, LEN) ja sen yhteyttä muihin eurooppalaisiin nopeisiin hälytys- ja reagointijärjestelmiin. Europolin osallistuminen onnistuu Europol-yleissopimuksen puitteissa.

Komission mielestä Europolilla olisi oltava merkittävä asema Euroopan kriittisen infrastruktuurin suojeluohjelman (European Programme for Critical Infrastructure Protection, EPCIP) perustamisessa. Komissio aikoo saada ohjelman valmistelun päätökseen vuoden 2005 aikana.

Komissio on sitä mieltä, että Europolin, Eurojustin ja muiden toimivaltaisten viranomaisen on voitava saada käyttöönsä mahdollisimman täydelliset ajantasaiset tiedot pystyäkseen estämään terrorismin rahoitusta tehokkaasti. Kansallisella, EU:n ja kansainvälisellä tasolla olisi oltava ensisijainen valmius vaihtaa tietoja kaikesta mahdollisesta terroritekoihin liittyvästä, kuten osallistumisesta terroristiryhmän toimintaan antamalla sille rahoitusta tavalla tai toisella.

3.6. Ensisijainen tavoite: turvallisuustutkimus

Komission mielestä unionin on toimittava päättävästi ja toteutettava useita korkealaatuisia toimia vahvistaakseen huomattavasti tieteellistä ja teknologista tutkimusta turvallisuuden alalla.

Väestönsuojeluun (muun muassa bioturvallisuus ja terrori-iskuista johtuvilta riskeiltä suojautuminen) ja kriisinhallintaan liittyvät kysymykset kuuluvat tutkimuksen ja teknologian kehittämisen kuudennen puiteohjelman osaan Politiikan alojen tieteellinen tuki. Käynnissä olevien aloitteiden lisäksi komissio on vasta antanut turvallisuustutkimuksen jatkoa koskevan tiedonannon "Security Research – the next steps", joka perustuu turvallisuutta koskevaa

tutkimusta käsitelleen alan vaikuttajien ryhmän laatimaan raporttiin. Raportissa esitetään, että vuodesta 2007 alkaen Euroopan unionin turvallisuustutkimusohjelmaan olisi suunnattava vähintään miljardi euroa vuodessa. Komissio on ottanut huomioon vaikuttajien ryhmän suosituksen, joka koskee riittävien varojen myöntämistä turvallisuustutkimukseen. Komissio on käyttänyt sille kuuluvaa politiikan ja talousarvion täytäntöönpanon seurantaa koskevaa toimivaltaa rahoitusnäkymissä.

Euroopan turvallisuustutkimusohjelma vahvistaisi merkittävästi toimintaa useilla aloilla, joista moni on tärkeä, jotta voidaan täyttää terrorismin rahoituksen estämistä, kriittisen infrastruktuurin suojelemista ja seurausten hallinnan kehittämistä koskevat vaatimukset. Myös tietoverkkoturvallisuus, joka on keskeinen osa IST-ohjelmaa, on edelleen merkittävä, koska kehitettäessä sähköistä kauppaa on vastaavasti parannettava sähköistä turvallisuutta.

Komissio katsoo, että yksityisellä sektorilla on oltava merkittävä asema turvallisuustutkimuksessa ja että sen on myös investoitava siihen konkreettisesti. Unionin itsensä on oltava valmis tukemaan julkisin ja yksityisin varoin toteutettavien innovatiivisten yhteisten tutkimushankkeiden kehittämistä.

3.7. Yksityisen sektorin asema

Tehokas ja yhdennetty yhteistyö yksityisen sektorin kanssa on hyvin tärkeää. Olipa kyseessä tarve valvoa pääoman liikkeitä tai lujittaa kriittisen infrastruktuurin kestävyyttä, yksityisten toimijoiden asema on ratkaiseva. Komissio uskoo, että yksityinen sektori on saatava mahdollisimman varhain mukaan tavaroiden ja palvelujen turvallisuutta lisäävien uusien ratkaisujen määrittämiseen ja kehittelemiseen.

Terrorismin vuoksi on kehitettävä teknologisia innovaatioita ja uudenlaisia yhteistyömuotoja, jotka lisäävät sisäistä ja ulkoista kilpailukykyä. Yksityisen sektorin olisi osallistuttava jäsennetysti mahdollisuuksien mukaan tavaroiden ja palvelujen turvallisuutta lisäävien korkealaatuisten standardien, käytänteiden ja menettelyjen laatimiseen, jotta vältyttäisiin toimialaa koskevilta uusilta lakisääteisiltä vaatimuksilta. Sisämarkkinoiden eheyden säilyttäminen ja lujittaminen edellyttää, että tällaista yhteistyötä tehdään koko unionin tasolla.

3.8. Räjähteet

Maaliskuun 25. päivänä 2004 antamassaan julkilausumassa Eurooppa-neuvosto toteaa, *"että terroristijärjestöiltä ja -ryhmiltä on vietävä niiden toiminnan edellytykset"*. Se jatkaa: *"Erityisesti on parannettava turvallisuutta aseiden, räjähteiden, pommin rakentamiseen tarvittavan välineistön sekä terrori-iskujen toteuttamisen mahdollistavan tekniikan osalta."* Komissio käsitteli tätä asiaa valmisteluasiakirjassa "Compendium Counter-Terrorist Actions: Contribution of the Commission Services" ja sisällytti sen tarkistettuun toimintasuunnitelmaan.

Komissio pyrkii aktiivisesti edellä mainittuihin tavoitteisiin ja osallistuu neuvoston työhön erityisesti laatimalla valmisteluasiakirjoja. Tällainen työ on toteutettava niin, että siihen osallistuvat sekä tutkijayhteisö, asiantuntijat ja Europol että räjähteiden ja sytyttimien valmistajat. Tavoitteena on, että erityisesti eurooppalaisten räjähteiden ja sytyttimien jäljitettävyys, havaitseminen, tunnistettavuuden lisääminen, varastointi, kirjanpito, kuljetus ja käsittelymenettelyt osaltaan lisäävät tehokkaasti korkeinta mahdollista turvallisuutta. Asiasta tehdään tarvittaessa ehdotuksia.